

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 24.

Субота, 17 Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

НОВА ЕПОХА.

Ликвидацијом овога великога и ужаснога рата настаје нова епоха у историји човечанства.

Врло велики део спорова, који су народе вековима у рат терали, биће решени на праведан начин тако, да ће несугласице међу државама бити сведене на најмању меру, и онемогућено ће бити бар за дуги низ година ратовање.

Нова епоха значи победу мира, а са миром, Правде и Цивилизације.

Овај рат срушио је заостале државне организме и неке из основа препородио.

Овај је рат срушио застарелу, полуисточњачку, царистичку Русију, да се на њеним развалинама подигне нова Русија, у којој ће све снаге од вредности наћи довољно поља и могућности за своје потпуно развиће.

Овај рат срушио је милитаристичку Немачку, која је била терет и своје сопственом народу и баук својим суседима. На новој основи, у духу демократског и слободног, моћи ће се немачки народ развијати.

Овај је рат за свагда срушио аустро-угарску монархију, наказу од државе, у којој није могло бити ничега лепога ни великога, земљу, у којој се нису могле развијати ни народне ни личне индивидуалности, земљу, која је тровала читаве народе, који су имали ту худу срећу, да живе у њеним границама.

Дух Слободе и човекових права сада слави победу, дух, кога је енглеска нација прва развила у верском и политичком погледу. Тај дух слободе и човечанских права однео је прво победу у америчкој борби за независност и у пракси је показао, да је могуће створити слободну и напредну државу. Тај живи пример деловао је и на Француску, која је својом Великом Револуцијом сломила окове и дух Средњег Века и постала учитељица осталим и родима на европском континенту.

Требало је да прође доста времена, требало је силне унутрашње борбе у свима државама, и на послетку требало је да дође овај велики светски рат, па да велики принципи победе тријумфују широм свега света.

Велике и праведне идеје доста споро напредују, али оне ипак побеђују, и ми смо срећни, што смо доживели дефинитивну победу највећих идеала човечанских.

Та је победа скупа, али је слатка, јер њоме наступа нова ера у животу целокупнога рода људског.

Највећа слава и хвала припашће очим народима, који су се поступно, храбро и са самопрегоревањем бојили, да Царство Светлости тријумфује над Царством Мрака!

М. П.

Ратне и политичке вести.

ПРИПРЕМЕ ЗА МИР.

Припреме за мир — велики „Дели Њус“ — морају бити тројачке. У Лондону ће се састати ратни кабинет ради саветовања о политици британске државе. У половини децембра биће у Паризу важна савезничка конференција, уз учешће свих савезника, ради стварања сагласности међу савезницима. Сама, пак, конференција мира састаће се у јануару, у Версаљу, а главно ће јој седиште бити у Паризу. Француску ће заступати Клемансо, Бриан, Тардије и Буржоа, енглеску Лојд Џорџ, Балфур и по свој прилици лорд Редиш, један раднички изасланик и један или више колонијалних заступника. Остане ли и после парламентских избора на управи, енглеска ће влада понудити један портфељ Асквиту, да би и он могао учествовати у конференцији мира. Сједињене Државе Сев. Америчке заступаће Вилсон, Лансинг, Рест и Хауз. Италију ће заступати Орландо и Сонино, Јапан Кијуда и Мицури, Србију Пашић, Грчку Венизелос, Румунију Таке Јонеску, Чехословачку д-р Масарик, а Југославија шаље једног заступника.

По „Тану“ савезничка конференција у Паризу примила је нацрт прелиминарног мира. Нова конференција биће последње недеље новембра ради припрема за преговоре о миру, који ће отпочети 15. децембра. ВЕЛИКА ТРИЈУМФАЛНА ПОСОРКА У ПАРИЗУ.

Холандским листовима јављају из Париза, да ће сви поглавари ратници, који су у антанти, учествовати у тријумфалној поворци, која ће проћи кроз париску Тријумфалну Капију и преко Елисејских поља ући у унутрашњост Париза. У поворци ће учествовати краљеви: енглески, италијански, белгијски, српски, грчки и црногорски; а држи се, да ће присуствовати и председник Сједињених Држава Вилсон. Биће

заступљене и: Португалија, Јужноафричке Државе, Кина, Јапан и Сијам.

Савезне војске биће представљене одабраним трупима у овој победничкој поворци, какву свет није још видео.

ПРИЛИКЕ У НЕМАЧКОЈ.

Из Берлина јављају: У граду влада мирно расположење. Становништво је веома потиштено, пошто влада општа несигурност. Општа је бојазан, да ће Немачкој бити наметнути врло тешки услови мира. У радничком савету саопштио је Хаге, да ће влада вероватно узети у државну својину важна индустријска предузећа. Трупце, које се враћају с бојишта, значе појачање крајње левице. Влада стоји чврсто на становишту, да се објаве општи избори за народну скупштину, али се сада још може с приличном вероватношћу прорећи, да ће ова народна Скупштина имати радикалну боју. — Фош је одбио нове немачке предлоге за ублажење примирја. На то је немачки генерал Винтерфелд протествовао, и изнео опасности и тешкоће услед наглог повлачења три милијона немачке војске на десну обалу Рајне. До сада су Немци у главном предали само пољске топове и деведесет подморних лађа.

МОРНАРИ ПРОТИВУ БОЉШЕВИКА.

„Матен“ јавља: Према поузданим вестима предстоји побуна читаве руске морине против бољшевика. До сада је флота била уз бољшевички режим, али сада је видела сву штетност те владавине по Русију.

БАВЉЕЊЕ ВИЛСОНОВО У ЕВРОПИ.

По вестима америчких листова, Вилсон ће се само краће време бавити у Европи, док се не утврде главне тачке уговора о миру, а за цело време преговора о миру неће моћи бити присутан, него ће остати само остали заступници Америке.

Банкет у Новом Саду

српским и француским официрима. У суботу 10. ов. м. приредише Срби, грађани Новог Сада, банкет у част српских и француских официра у великој дворани Гранд Хотела. Учествовао сам у више прилика на банкетима, но свако одушевљен банкет, са пуно расположења, среће и задовољства још нисам видео. И потпуно разумљиво. Овај банкет су приредили захваљујући, сада ослобо-

ђени, Срби Новог Сада својој дичној браћи ослободиоцима и верним им великим, силним и моћним савезницима.

Тачно у 8 часова у вече, била је велика дворана препуна одабраних гостију, који су од 12 српских ратарских девојака дворени, на чијем челу беше сестра Ката Дотлићева. Све су биле окићене свиленим српским тробојкама.

Када гости бежу у најбољем расположењу, приступи француском пуковнику Ката Дотлићева, окружена својим другарицама, и поздрави га на српском језику. Овеј говор беше језгровит и пун дубоке захвалности и благодарности. На завршетку рече: „Хвала вам велики и племенити француски соколови, који нам долетесте далеко оланде, од мора, са нашом милостиво браћом, нашим поносним херојима, да нас ослободите од угњетача ирских и да нас баците у загрљај милој нашој мајци, мајци Србији, којој сви то ко дуго жудимо и тежимо.“ На ове речи диже се бура одушевљења и урнебес одобравања.

Г-ђа Ђоке Дунђерског протумачила је г. пуковнику значај поздрава, на што г. пуковник приступи сестри Дотлићевој и рече на француском: „Хвала ти, сестро Српкино, на тако лепом и искреном поздраву“ — и пољуби се са сестром Дотлићевом, што учини и пуковник г. Милојевић, као и остали сви српски и француски виши официри.

Затим је поздравео француске официре г. Озрен Суботић, бираним, речима на француском језику а гавршивши говор, да ће француско-српско пријатељство вечито остати.

Г. Ђорђе Врдицки архимандрит и администратор Владичанства поздравео је српску војску у име грађана Новог Сада. После тога је пуковник г. Милојевић у своме говору истакао, да је историја племенитости, хуманитета и човечанства, историја француске.

На крају се је руски прота Храниловић захвалио ослободиоцима на француском језику у име руског народа у бившој јужној Угарској.

Сви говори бежу најпрегнутом пажњом саслушани, а сваки говор беше праћен српском и француском химном и клицањем, бурним и дуготрајним, краљу Петру, Престолонаследнику Александру и француском народу.

Око 11 часова наста игранка, али не обична игранка; то беше нешто невиђено. У велико коло ухватише се најотмените госпође за ратарима, француки и српски официри са српским ратаркама.

Игра и весеље трајаше до 5 часова изјутра у најлепшем расположењу и весељу тако, да ће ово вече остати у најлепшој успомени, како честитим приређивачима Новосадским, исто тако и гостима, нарочито великим нам савезницима Французима, са којима смо се растали братски и искрено. По њиховом признању, они однесиш: са овога банкета најпријатнију и најлепоју усмену.

Р. ПЕТРОВИЋ.

Бугарски злочини.

Прокупље, 10 новембра.

Прокупље и околина су несумњиво највише пострадали од Бугара. Угушење побуне од

КОЛОСЕУМ

Њ. В. ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК на Кајмачалану,
као и остали одабрани програм.

КОЛОСЕУМ

1916. год. било је изговор да и по том крају почине најстраховитији ужаси. Сваким даном се има нових података, и слика о стању тога краја је све прља. Бугари су тамо попалили или порушили око 800 села и заселака. Скоро сву стоку су отуда поотимали, а исто тако и сву храну.

Тамшњи сељак је без хлеба. Новац од народа су Бугари отимали где су стигли. Убиства су безбројна. У селу Штулцу, на пример, убили су за један дан око 30 мештана, под изговором да су помагали побуњенике. Сав женски живаљ, од 10 година на више, нападан је и обешчашћен. Било је девојака и девојчица које су, све уплакане, истрчавале пред наше војнике, приликом ослобођења, и кроз кукњаву причале своју несрећу, вапијући за осветом.

† САВКА ЈОВ. СУБОТИЋ

Преминула је у дубокој старости уважена, племенита и необично интелигентна Српкиња, Савка, удова нашег песника и знаменитог јавног радника д-ра Јована Суботића. Покојница је била сестра чувенога првака војвођанских Срба, д-ра Михаила Полит-Десанчића. Покојна Суботићка је била велике образованости и природне интелигенције, и играла видну улогу у свима просветним и хуманим установама нашим.

Писала је много у домаћим и страним листовима о српској жени, о народним рукотворинама, о многим историјским појавама, које карактеришу српски национални дух. Утицала је, да се шири просвета у народу, а дух еманципације међу интелигентнијим Српкињама. Покојна Суботићка узимала је живог учешћа у свима организацијама српских жена. Имала је три сина, који су доспели до велике чести и угледа: Дејана, који је био ђенерал у руској војсци и одликовао се у јапанском рату, доктора Војислава, нашег чувеног хирурга, и Бранислава, секретара посланства. Бог да јој душу прости и лака јој српска земља!

ОКО ПОЗОРИШТА.

— глас из публике. —

Господине уреднице! Ја сам један од оне позоришне публике, која се силно зарадовао чим је чула, да наше позориште пет почиње. Али сам, на жалост, био јако разочаран, кад сам видео, да то није оно што смо сви жељно очекивали. Уместо лепо израђених, уметничких представа, на које смо навикли у Народном Позоришту, видели смо једну нескладну комбинацију од разних глумаца и непонесених приказа, као што су били, нарочито, „Пријатељ из Лиона“ и „Бидо“. Кажу да то глумци раде сами, на своју руку. Долуше, истина је, да се у целом предузећу осећа нешто несигурно и несолдно. Али зашто онда стоји на билетама: „Краљ. Срп. Нар. Позориште?“ Нису, ваљда, наши глумци спали д тле, да истакају безправно једну фирму, само да би поделили м љу собом што више новаца? У овим данима, сва-

како, материјалне спекулације мање су допуштене никада. Уопште, зар су могуће ма какве самовласне појаве у једној државној установи, кад имамо нормалне, законске односе?

Но има нешто горе и од тога. Било ми је врло непријатно, кад ми је један од Хрвата, који су се последњих дана навалили у Београду, са чуђењем обратио пажњу на једно име, које је стајало на позоришној листи. То име везано је у Загребу са најтежим данима ипијунске аустријске управе, те се мој пријатељ згражао, кад је видео, да има некога, који га баш сада може носити. На то му нисам могао ништа одговорити. Ко зна, можда и ово спада у неку патриотску манифестацију наших глумаца!

Unus ex multis.

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Прилог црвеном крсту.

Г. Радоје Милошевић, опанчар у улици Краља Александра 68, предао је Српском Друштву Црвеног Крста 500 круна као свој прилог. Хвала му!

Несавесници!

И поред свих оломеја и писања листова, ипак несавесници не напуштају свој стари занат. Неколико вам даје кнебац за 8 круна, а ако му понудите српски, новац тражи 6 дин. До пре пет-шест дана наплаћивао је за печење хлеба и теста 20 крајцара, а сад тражи још толико, или у солском новцу 60 пара дин. Један књижар у Његош вој улици продаје цигарете по 6 круна 20 комада, а кад му се понуди српски новац тражи 6 динара. Ово је превршило већ сваку меру!

Пажња.

У Управа Трамваја и Осветлења Града Београда поново обраћа пажњу потрошачима електричног осветлења, да осветлење употребљују у најпотребнијој мери, јер се тиме даје могућност да Београд буде осветљен. Кување и пеглање са струјом забрањује се. Нове инсталације морaju се омах пријавити. Приватни монтери не смеју давати већу и вршити оправке на линијама. Они који раде са моторним снагама дужни су да исте одмах пријаве. Управа ће накнадно јевити кед и како ће се наплаћивати утрошена струја. Где се неисправност нађе одузеће се осветлење.

Прилози.

Друштву за заштиту југословенске деце приложили су: г. Коста Лекковић хлебар, 50 кр. Раде Антић трг. 100, склпиле повереници: г-ђица д-р Марјан Вихве 408, Боса Стојановић 263, Бг. Јелчић 136, г-ђа Арсенијевић 90 и г-ђице Брунцлихове 84 круна.

Д-р Б. Станојевић.

У Београд је пристио д-р Бранислав Станојевић из Вошца, који је за време рата био осуђен и одробоао, због великогаде, пуне три године.

Допутовали.

Госпола: Тјешимир Старчевић, професор, резервни капетан I класе и шеф ратног Пресборса. Никола Цоловић, коњички пуковник, Милан Прибићевић, пешад. потпуковник.

Конференција г. Николајевића.

Прексинашња конференција г. Душана С. Николајевића о Мелешковскога Рускијг мала је ивесне оригиналности и смелост у схватањима. Публика је са пажњом пратила јако излагање говорника.

Нађен новац.

Г. Душан Костић, овл. предао је кварту варошком новчанику, кога је нашао на путу. У новчанику је било 19 круна. Солственик нека се јави кварту варошком.

На путу.

Командант Дунавске дивизијске области са ц лм особљем настави

на путу, и њихов се долазак очекује за неки дан. Све остале обласне дивизијске команде стигле су у своја места и отпочеле рад.

Београдским типографима.

Позивају се сви чланови Дружине Типогр. Радника, да дођу на састајак у недељу 18. о. м., у 9 часова пре полне, који ће се одржати у друштвеном стану.

Исправка.

Омашком изостало је у јучерањем извештају име д-ра Луке Чабрајића, члана Нар. Већа из Сарајева. Молимо читаоце да ову исправку примећују.

Јавна захвалност.

Госпођа Анка М. Марковићка, са Одбором, топло захваљује свима с њим госпођама, госпођицама и свему грађанству Београда и Вождовца, који су за време окупације изволели дати прилоге за попуру и исхрану српских у граду и Топчидеру затворених заробљеника. Имена приложника објавиће се доцније; а грађанство се моли, да изволи и даље својом дарежљивошћу помоћи истом Одбору, да укаже попуру и многобројним заробљеницима и интернацираним, који су те помоћи веома потребни. Прилози се примају: Св. Саве ул. бр. 21.

Бугарско-аустријски злочини у Призрену.

Призрен, 10. нов. 1918.

Бугари и Аустријавци приликом одступања из Призрена гледали су да почине што је могуће више штете. Државна надлежства су нарочито страдала. Сав намештај из зграда у којима су била смештена однет је, или погорен. Све су зграде у пола порушене. Сва дрвенарија, до последње ласке се пода, скинута је и уништена. Пуштошење је систематски вршено, тако да су све те зграде сада потпуно и употребљиве.

Мали четници и планинке.

Шта треба четници и планинке да науче и да помичу?

Да науче: говорити увек истину, помагати и водети ближњег, бити веран Богу и државном поглавару, испуњавати своје дужности и чувати своје телесно и душевно здравље.

Да би се четници спремили из младости за добре грађане, а планинке за добре домаћице и материце, четници и планинке могу омах помоћи својем ближњем и отаџбини обривањем чета (четниц) и кола (планинке) за службу отаџбини, која се састоји у помагану разн државама и општинским установама и помаганем нематина, невољница болница и старима.

Сваки четник и планинка треба да учини сваки дан по једно добро дело.

Упис се врши сваки дан у стану Савеза малих четника и планинки. Краља Милана 64.

ОГЛАСИ

Оглас за намирнице.

Општини београдској потребне су што скорије велике количине дрва и осталог материјала за гориво за њене установе и снабдевање грађанства.

Могу се видети веће и мање количине.

Општински суд моли сва она лица, која располажу ни продају дрвима и материјалом за гориво, да јој се одмах обрате својим понудама. У понудама да се дрва и материјал тачно опишу, означе цене и услови. Предаја у Београду.

Ако су дрва и материјал дуж

водених пруга, којима се саобраћа, суд ће дејствовати код надлежних фактора за олакшицу превоза.

Исто тако суд моли сва она лица, која знају, да се поред водених путева налазе дрва и материјал за гориво, да известе о томе општински суд.

И најзад суд апелује на патриотизам београдских грађана и моли их да му именују сва она лица у Београду, која имају животне намирнице ма које врсте, које су приликом одступања непријатеља или за време његове окупације набавили ма на који начин у цели трговања.

Све је ово хитно.

Из суда београдске општине 10. новембра 1918. год. АБр. 26427 Београд. 39—4—5

ТРАЖИМ СТАН са кујном и собом, с намештајем, на чистом месту.

Намештај у закуп.

Хоте „Македонија“

1-2

ПОРТИР.

Стан ЗА САМЦА, за једну и две особе, са електричним осветљењем. Душанова ул. бр. 106. 1-2

Јавља се РАДИВОЈЕ РАДЕНОВИЋ, поднаредник I чете II бат. својој фамилији у се у Грмову, срезу гиљанском, око коговском, или Свирца, и моли да му се јави фамилија преко овог листа 1-2

Тражи се

I куварица и I служавка за остали кућеван рад. Ступити могу одмах. Балканска 18., I спрат десно. 1-2

ЦРКВЕЊАК потребан је овл. Вознесенској цркви. Плата према способности. Може ступити одмах. Нека се јави у канцеларији исте цркве. 1-2

Кобасичарска радња

тражи вешту продавачицу. Упитати Драгачевска бр. 21.

Целокупан СТОЛАРСКИ АЛАТ, са две тезге продаје се. Упитати Кнез Лазара 14. 2-3

ТРГОВИНА

АВРАМА Х. ГАБАЈА и Комп. Београд Кнез Милалла ул. бр. 31.

Распродаје једну већу партију: ШТОФА за женске костиме, ПОРХЕТА и ШАМИЈА.

Уз аватно спуштене цене. 2-3

- БАКАЛСКО-КОЛОНИЈАЛНА И - : - : - НИРНБЕРШКА РАДЊА : - : - : - предаје се. Јавити се редакцији овог листа. 2-3

Пажња Пажња

Соде за сапун (кам. соде) Сирћетне есенције Соде Бикарбоне Коломаз у кутијама Галице, тамњана, као и друге колонијалне робе препоруче галња НАФТАЛИ ЛЕВИ Краља Петра улица бр. 24. 5-20

Стра уметничка, печатова резачка радионица

Мише Голдштајна

кнез михаллова ул. бр. 39. преко пута Управе Држ. Монопола, прима на изврлу, државне, општинске и приватне штамбиле, као и сваковрсне гравуре. Израда права уметничка. 9